

Causal Model of the Relationship between Early Maladaptive Schemas and Perceived Social Support among Students with Internet Addiction, with the Mediating Role of Stress Coping Strategies

Leila Shamsahrari¹, Zohreh Mousazadeh^{*2}, Khadijeh Abolmaali Alhosseini³

¹ Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities (tnb)

² Department of Educational Sciences, Imam Sadiq University, Tehran

³ Department of Educational Psychology, NT.C., Islamic Azad University, Tehran

* Corresponding author: moosazadeh@isu.ac.ir

Received: 2025-11-22

Accepted: 2026-02-15

Publication: 2026-05-22

Abstract

The present study was conducted with the aim of presenting a causal model of the relationship between early maladaptive schemas and perceived social support with internet addiction among university students, with the mediating role of stress coping strategies. The research method was descriptive–correlational using structural equation modeling (SEM). The statistical population consisted of students of the North Tehran Branch of Islamic Azad University during the 2024–2025 academic year. From this population, 301 participants were selected through multistage cluster sampling as the sample group and completed the Young Internet Addiction Test (IAT), the Young Schema Questionnaire (1998), the Multidimensional Scale of Perceived Social Support (MSPSS) by Zimet, and the Coping Inventory for Stressful Situations – Short Form (CISS-SF) by Endler and Parker. The obtained data were analyzed using structural equation modeling with AMOS version 26. The findings indicated that early maladaptive schemas, emotion-focused coping, and avoidance coping were positively associated with internet addiction, whereas perceived social support and problem-focused coping were negatively associated with internet addiction among students ($p < 0.001$). All three coping styles significantly and positively mediated the relationship between early maladaptive schemas and internet addiction in students ($p = 0.001$). Furthermore, all three coping styles significantly and negatively mediated the relationship between perceived social support and internet addiction ($p = 0.001$). Based on the results of the present study, early maladaptive schemas are associated with increased internet addiction, while perceived social support is associated with its reduction. Emotion-focused and avoidance coping styles strengthen this relationship, whereas problem-focused coping weakens it. Therefore, enhancing problem-focused coping skills is essential for the prevention and reduction of internet addiction. Strengthening problem-focused coping skills among students and within social networks may help reduce internet addiction. These findings can be utilized by psychologists and family counselors

Keywords: Internet addiction, Coping strategies, Perceived social support, Early maladaptive schemas

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Mousazadeh, Z & et al. (2026). Causal Model of the Relationship between Early Maladaptive Schemas and Perceived Social Support among Students with Internet Addiction, with the Mediating Role of Stress Coping Strategies. *JNACE*, 8(1): 1-16.

مدل علی رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده دانشجویان با اعتیاد به اینترنت و نقش میانجی راهبردهای مقابله با استرس

لیلا شمس الاحراری^۱، زهره موسی زاده^{۲*}، خدیجه ابوالمعالی الحسینی^۳

^۱ گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی

^۲ گروه علوم تربیتی، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران

^۳ گروه روانشناسی تربیتی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران

* نویسنده مسئول: moosazadeh@isu.ac.ir

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۹/۰۱ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۱۱/۲۶ تاریخ چاپ مقاله: ۱۴۰۵/۰۳/۰۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل علی رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده دانشجویان با اعتیاد به اینترنت و نقش میانجی راهبردهای مقابله با استرس انجام شد. روش پژوهش توصیفی-همبستگی به شیوه معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش را دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال در سال ۱۴۰۳-۰۴ تشکیل دادند که از میان آنها ۳۰۱ نفر به صورت نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به عنوان گروه نمونه انتخاب شد و به پرسش نامه های اعتیاد به اینترنت یانگ (IAT)، طرحواره ناسازگار اولیه (یانگ، ۱۹۹۸)، حمایت اجتماعی زیمنت (MSPSS) و مقابله با استرس اندلر و پارکر (CISS-SF) پاسخ دادند. داده های به دست آمده با روش معادلات ساختاری و نرم افزار AMOS26 تجزیه و تحلیل شد. یافته ها نشان داد که طرحواره های ناسازگار و سبک مقابله هیجان مداری و اجتنابی به صورت مثبت، حمایت اجتماعی و سبک مقابله مسئله مداری به صورت منفی و سبک های مقابله ای با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان رابطه دارد ($p < 0/001$). هر سه سبک مقابله با استرس به صورت مثبت و معنادار رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان میانجیگری می کند ($p = 0/001$). هر سه سبک مقابله با استرس به صورت منفی و معنادار رابطه بین حمایت اجتماعی ادراک شده و اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان میانجیگری می کند ($p = 0/001$). با توجه به نتایج پژوهش حاضر می توان گفت طرحواره های ناسازگار اولیه با افزایش اعتیاد به اینترنت و حمایت اجتماعی با کاهش آن رابطه دارند. سبک های مقابله هیجان مدار و اجتنابی این ارتباط را تقویت و سبک مقابله مسئله مدار آن را تضعیف می کند. بنابراین، تقویت مهارت های مقابله مسئله محور برای پیشگیری و کاهش اعتیاد اینترنتی ضروری است. تقویت مهارت های مقابله مسئله محور در دانشجویان و شبکه های اجتماعی می تواند به کاهش اعتیاد به اینترنت کمک کند. این نتایج قابلیت استفاده توسط روان شناسان و مشاوران خانواده را دارد.

واژگان کلیدی: اعتیاد به اینترنت، راهبردهای مقابله با استرس، حمایت اجتماعی ادراک شده، طرحواره های ناسازگار اولیه

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: شمس الاحراری، لیلا؛ موسی زاده، زهره؛ ابوالمعالی الحسینی، خدیجه. (۱۴۰۵). مدل علی رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده دانشجویان با اعتیاد به اینترنت و نقش میانجی راهبردهای مقابله با استرس. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۱۶-۱.

مقدمه

اعتیاد به اینترنت یکی از معضلات روانشناختی و رفتاری مهم در بین دانشجویان امروز است که به طور قابل توجهی بر سلامت روان، عملکرد تحصیلی و کیفیت زندگی آنان تأثیر می‌گذارد. بررسی‌های اخیر نشان می‌دهد که شیوع اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان دانشگاه‌ها به طور متوسط حدود ۴۱/۸ درصد است که این میزان از زمان شیوع پاندمی کووید-۱۹ افزایش یافته است. روند افزایشی این اعتیاد به ویژه در دانشجویان مرد و افرادی که دارای افسردگی هستند، مشاهده می‌شود؛ همچنین تأثیر عوامل درآمدی و منطقه‌ای نیز در شیوع آن نقشی مهم دارد (Liu, Gui, Chen, Feng, Wu, Su, ... & Xiang, 2025). اعتیاد به اینترنت وضعیتی است که در آن فرد کنترل استفاده از اینترنت را از دست داده و به گونه‌ای افراطی به آن روی می‌آورد، به طوری که سلامت روان، عملکرد تحصیلی و روابط اجتماعی او تحت تأثیر منفی قرار می‌گیرد (Zhang, Meng, Hasan, Han, Han, Li, ... & Zhang, 2024a). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که اعتیاد به اینترنت در دانشجویان می‌تواند منجر به خستگی تحصیلی، کاهش انگیزه و درگیری کمتر در امور آموزشی شود، اگرچه عملکرد تحصیلی همیشه تأثیر مستقیمی بر اعتیاد ندارد (Osiesi, Fajobi, Adegboyega, Fadiya, Akinola, Ajimuse, ... & Grion, 2025). به طور کلی، یافته‌های علمی حاکی از آن است که اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان یک چالش جهانی محسوب می‌شود و نیازمند توجه ویژه پژوهشگران، روان‌شناسان و مدیران دانشگاهی برای شناسایی عوامل خطر و طراحی راهبردهای پیشگیرانه و مداخله‌ای است (Zhang et al., 2024a). با وجود گسترش پژوهش‌ها درباره پیامدها و شیوع اعتیاد به اینترنت، هنوز درک دقیقی از سازوکارهای روان‌شناختی زمینه‌ساز آن، به ویژه تعامل میان عوامل شناختی-هیجانی و منابع حمایتی اجتماعی وجود ندارد. از این رو، بررسی مدل‌های تبیینی که بتوانند روابط میان این عوامل را روشن سازند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

یکی از عوامل روان‌شناختی مهم در شکل‌گیری و تداوم اعتیاد به اینترنت، طرحواره‌های ناسازگار اولیه هستند. طرحواره‌های ناسازگار اولیه به الگوهای شناختی و هیجانی منفی و پایداری گفته می‌شود که در دوران کودکی یا نوجوانی شکل می‌گیرند و در بزرگسالی موجب مشکلات روانی و رفتاری می‌شوند. بر اساس نظریه یانگ، این طرحواره‌ها ناشی از نیازهای هیجانی ارضا نشده در دوران اولیه زندگی‌اند که به شیوه‌های ناسازگارانه در رفتار فرد بروز می‌کنند و می‌توانند به ایجاد رفتارهای اعتیادی از جمله اعتیاد به اینترنت بینجامند (Young, 1998). پژوهش‌های اخیر ارتباط

مثبتی میان طرحواره‌های ناسازگار اولیه و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان یافته‌اند. این ارتباط به ویژه در طرحواره‌هایی مانند قطع ارتباط/رد شدن، ناتوانی در خودگردانی و عملکرد و دیگر محورهای ناسازگاری برجسته است. این طرحواره‌ها موجب می‌شوند افراد به دلیل تجربه هیجانات منفی یا احساس تنهایی، به استفاده افراطی از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی روی آورند تا به نوعی جبران عاطفی کنند (Ostovar, Bagheri, Griffiths, & Mohd Hashima, 2021). یانگ معتقد است رفتارهای اعتیادی مانند اعتیاد به اینترنت به عنوان پاسخ ناسازگارانه به این طرحواره‌ها شکل می‌گیرند و خود این رفتارها نیز منجر به تقویت طرحواره‌های منفی می‌شوند که فرد را در چرخه‌ای معیوب از هیجان منفی، رفتار اعتیادی و احساس ناکامی گرفتار می‌کند. بنابراین، درک نقش طرحواره‌های ناسازگار اولیه می‌تواند در پیش‌بینی گرایش به اعتیاد و طراحی مداخلات روانشناختی مؤثر باشد (Young, 1998). بنابراین، مداخله و اصلاح این طرحواره‌ها می‌تواند رویکردی مؤثر در درمان و پیشگیری از اعتیاد اینترنتی محسوب شود (Ostovar et al., 2021).

یکی از متغیرهای کلیدی در این زمینه، حمایت اجتماعی ادراک شده است که به کمک مادی و معنوی دیگران در شرایط سخت یا موقعیت‌های بحرانی اشاره دارد. فقدان حمایت اجتماعی یکی از عوامل بیرونی مهمی است که می‌تواند زمینه‌ساز گرایش به اعتیاد اینترنتی شود (Xie & Kim, 2022). حمایت اجتماعی درک شده به معنای این است که فرد تا چه اندازه احساس می‌کند در مواقع نیاز مورد حمایت عاطفی، اطلاعاتی یا عملی از سوی خانواده، دوستان، همکلاسی‌ها و دیگر افراد مهم در شبکه اجتماعی خود قرار دارد. این موضوع فراتر از حضور واقعی حمایت‌کنندگان است و بر اساس ادراک فردی شکل می‌گیرد که تحقیقات نشان داده اهمیت بیشتری نسبت به حمایت‌های واقعی در سلامت روان و سازگاری افراد دارد (Zhang, Wu, Gu, Cui & Wang, 2024 b). پژوهش‌های اخیر در حوزه دانشجویان تأکید کرده‌اند که حمایت اجتماعی درک شده نقش مهمی در کاهش استرس‌های تحصیلی و بهبود کیفیت زندگی روانی دارد. به طور خاص، فردی که حمایت اجتماعی بالاتری حس می‌کند، توان مقابله بهتری با فشارهای تحصیلی و روانی دارد و کمتر دچار اضطراب و افسردگی می‌شود (Nair, Bhatia, Kumar Pothakani, & Benedict, 2024). از سویی، رضایت از استفاده، رضایتی که افراد از اینترنت کسب می‌کنند، آن‌ها را به استفاده بیشتر ترغیب می‌سازد. در شرایطی که حمایت اجتماعی در دنیای واقعی ناکافی باشد، افراد به اینترنت پناه می‌برند تا نیاز به تعامل و تعلق اجتماعی را به طور مجازی جبران کنند (Karaer & Akdemir, 2019). به همین دلیل،

مداخلات آموزشی و روانشناختی که بر افزایش حمایت اجتماعی درک شده متمرکز هستند، اثر مثبتی در پیشگیری و درمان مشکلات روانی دانشجویان دارند. ازسوی دیگر، پژوهش‌ها به نقش میانجی‌گری راهبردهای مقابله‌ای در مدیریت استرس و کاهش پیامدهای مخرب اعتیاد اشاره کرده‌اند. در مدل‌های علی مورد بررسی در پژوهش‌ها مشاهده می‌شود که طرحواره‌های ناسازگار اولیه نه تنها مستقیماً با اعتیاد به اینترنت مرتبط هستند بلکه اثرات آن‌ها می‌تواند از طریق عوامل میانجی مانند راهبردهای مقابله با استرس تقویت یا تضعیف شود؛ به عبارتی، دانشجویانی که دارای این طرحواره‌ها هستند و از راهبردهای مقابله‌ای ناکارآمد استفاده می‌کنند، بیشتر احتمال دارد به اعتیاد به اینترنت مبتلا شوند (Osiesi et al, 2025). در این باره، پژوهش‌ها نشان می‌دهند دانشجویانی که دارای طرحواره‌های منفی و ناسازگار اولیه هستند، اغلب در مواجهه با استرس‌های روانی از راهبردهای مقابله‌ای ناکارآمد مانند اجتناب، انکار و فرار به اعتیادهای رفتاری (مثل اعتیاد به اینترنت) استفاده می‌کنند که این مسئله پیامدهای منفی بیشتری در سلامت روان آنها ایجاد می‌کند (González-González, Guerrero-Vásquez & Quito-Calle, 2025). بنابراین، راهبردهای مقابله‌ای به صورت واسطه ارتباط بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و اعتیاد به اینترنت را برقرار می‌سازند. بدین معنی که طرحواره‌های ناسازگار می‌توانند منجر به انتخاب راهبردهای مقابله‌ای ناسازگار شوند که در نهایت خطر اعتیاد به اینترنت را افزایش می‌دهند، اما حمایت اجتماعی درک شده می‌تواند این اثر را تعدیل کرده و موجب انتخاب راهبردهای مقابله‌ای مثبت‌تر شود که احتمال اعتیاد را کاهش می‌دهد (Ruiz-Camacho, Gozalo & Sánchez Casado, 2025). از این رو، اجرای این پژوهش نه تنها در پر کردن خلأ علمی جدی در حوزه روانشناسی اعتیاد به اینترنت نقش دارد، بلکه می‌تواند بستری مناسب برای ارائه راهکارهای پیشگیرانه و درمانی مبتنی بر شواهد فراهم نماید که برای سیاست‌گذاران آموزشی و بهداشتی نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. با توجه به شیوع بالای اعتیاد به اینترنت در دانشگاه‌های ایران و تأثیرات منفی متعدد آن بر سلامت روان، عملکرد تحصیلی و کیفیت زندگی دانشجویان، ضرورت بررسی عوامل زمینه‌ای و مکانیزم‌های میانجی بسیار حیاتی است. پژوهش حاضر با تأکید بر جایگاه طرحواره‌های ناسازگار و حمایت اجتماعی ادراک شده و راهبردهای مقابله‌ای به عنوان متغیرهای میانجی، درصدد پر کردن این خلأ پژوهشی و ارائه چارچوبی علمی برای فهم بهتر و عمیق‌تر فرآیندهای روانشناختی مرتبط با اعتیاد به اینترنت است (رستمی ترزق، محمودی نیا، بهرامی، رستمی ترزق، ۱۴۰۴).

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی-همبستگی به شیوه معادلات ساختاری بود. جامعه‌ی آماری را دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد

تهران شمال در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ تشکیل دادند. به منظور تعیین حجم نمونه، بر اساس تعداد پارامترهای تعیین شده (تعداد متغیرهای مورد مطالعه ۷، تعداد مسیرها ۱۲، تعداد خطای نشانگرها ۲۰ و خطای کواریانس ۳)، با احتساب ۴۲ پارامتر، حجم نمونه ۲۹۴ نفر برآورد شد که با بیش برآورد بر ۳۱۰ نفر بالغ گردید در این میان ۹ پرسشنامه به دلیل ناکامل بودن کنار گذاشته شد و حجم نمونه نهایی ۳۰۱ نفر در نظر گرفته شد. نمونه‌گیری به روش تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انجام شد تا نمایندگی مناسبی از جامعه آماری حاصل گردد. در مرحله اجرا، پس از دریافت کد اخلاق IR.IAU.TNB.REC.1404.014 از دانشگاه آزاد اسلامی واحد شمال، پژوهشگر از میان دانشکده‌های دانشگاه، ۴ دانشکده را انتخاب کرد و از هر دانشکده ۲ گروه و از هر گروه ۴ کلاس به صورت تصادفی انتخاب شد. سپس پژوهشگر با حضور در کلاس‌های منتخب، اهداف پژوهش و ملاحظات اخلاقی آن را برای شرکت‌کنندگان داوطلب بیان کرد و نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها را توضیح داد. پرسشنامه‌ها در اختیار دانشجویان قرار گرفت و پژوهشگر نظارت دقیق بر تکمیل آن‌ها داشت. همچنین، توضیحات لازم به صورت شفاهی و کتبی، از طریق ضمیمه کردن دستورالعمل همراه با پرسشنامه‌ها ارائه شد. این توضیحات شامل محرمانه ماندن اطلاعات شخصی، اهمیت پاسخ‌های دانشجویان، انتخاب گزینه‌ای که بیشترین انطباق را با شرایط فرد دارد و اطلاعات اندکی درباره موضوع پژوهش بود. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، داده‌ها جمع‌آوری و بررسی اولیه شدند. در مواردی که پاسخ داده نشده بود یا چند گزینه انتخاب شده بود، شرکت‌کنندگان برای اصلاح مطلع شدند. در نهایت، داده‌ها جهت تجزیه و تحلیل وارد نرم‌افزار شدند. شاخص‌های آمار توصیفی شامل جداول توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار با استفاده از SPSS 26 استخراج شد و برازش مدل با استفاده از مدلیابی معادلات ساختاری در نرم‌افزار AMOS 24 تجزیه و تحلیل گردید. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های زیر استفاده شد.

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت^۱ (IAT): پرسشنامه اعتیاد به اینترنت توسط Young (1996) با هدف سنجش میزان اعتیاد به اینترنت طراحی شده است. پرسشنامه دارای ۲۰ سوال و دو زیرمؤلفه اصلی فقدان کنترل/مدیریت زمان و اشتیاق/مشکلات اجتماعی است. نمره‌گذاری بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت است و حداقل نمره ۲۰ و حداکثر ۱۰۰ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده وابستگی بیشتر به اینترنت و شدت بالاتر مشکلات ناشی از استفاده مفرط از آن است. روایی صوری این ابزار تأیید شده و اعتبار درونی آن بالاتر از ۰/۹۲ و اعتبار بازآزمایی آن نیز

معنی‌دار گزارش شده است (Young, 1996). برای بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه در ایران، ابتدا با تکنیک ترجمه مضاعف ترجمه شد و سپس همراه با مقیاس تکانشگری بارت، نسخه کوتاه پنج عامل بزرگ شخصیت و فرم اصلی ۲۰ سوالی اجرا گردید. نتایج نشان داد که ضرایب آلفای کرونباخ برای دو زیرمقیاس فقدان کنترل/مدیریت زمان و اشتیاق/مشکلات اجتماعی به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۸ است. روایی همزمان پرسشنامه با فرم بلند اعتیاد به اینترنت ۰/۸۹ و همبستگی آن با خرده مقیاس‌های مقیاس تکانشگری بارت مثبت و معنادار و با زیرمقیاس‌های گشودگی به تجربه و توافق‌پذیری پنج عامل بزرگ شخصیتی منفی و معنادار بود. تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی نیز ساختار عاملی پرسشنامه را تأیید کرد و نشان داد که فرم کوتاه پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ دارای ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب در جامعه ایرانی است (امیری، ۱۳۹۷).

پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۲ (YSQ-SF): پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه توسط Young (1994) ساخته شده و برای سنجش طرحواره‌های ناسازگار اولیه طراحی شده است. هدف این پرسشنامه بررسی پدیده‌های پایدار و تداوم اختلالات روان‌شناختی از طریق ۱۵ نوع طرحواره است. نسخه کوتاه پرسشنامه (SQ-SF) براساس فرم اصلی و شامل ۷۵ سوال است که ۵ حوزه کلی را می‌سنجد: بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، دگرجهت‌مندی و گوش‌بزدلی بیش از حد و بازداری، و این حوزه‌ها به ۱۵ نوع طرحواره شامل محرومیت هیجانی، ره‌اشدگی، بی‌اعتمادی-بدرفتاری، انزوای اجتماعی-بیگانگی، نقص-شرم، وابستگی-بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، گرفتاری، اطاعت، ایثار، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق و خویشتن‌داری اختصاص دارند. نمره‌دهی پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از کاملاً غلط (۱) تا کاملاً درست (۶) انجام می‌شود و نمره هر عامل از جمع نمرات مربوط به آن عامل محاسبه می‌شود؛ بدین ترتیب نمره بالاتر از ۵ نشان‌دهنده شدت بیشتر طرحواره ناسازگار در فرد است. از نظر بالینی، اگر فرد سه یا چهار نمره بالا (۵ یا ۶) در یک طرحواره داشته باشد، نشان‌دهنده وجود آن طرحواره در ذهن فرد است. روایی و پایایی پرسشنامه از روش‌های مختلف بررسی شده است؛ ضریب آلفای کرونباخ نسخه اصلی بین ۰/۷۹ تا ۰/۹۳ گزارش شده و اعتبار صوری قضاوتی مطلوبی دارد (Young, 2003؛ ترجمه آهی، ۱۳۸۵). تحلیل عاملی تأییدی نیز ساختار ۱۵ عاملی پرسشنامه را تأیید کرد و شاخص‌های برازش مانند CFI و TLI بالای ۰/۹۰ و ۰/۹۵ نشان‌دهنده برازش قابل قبول

خیلی زیاد انجام می‌شود و نمره بالاتر نشان‌دهنده گرایش بیشتر فرد به آن سبک مقابله‌ای است. روایی همزمان این پرسشنامه با شاخص مقابله ویژه-موقعیت در CISS نشان داد که همبستگی بالایی بین مقیاس کلی و خرده‌مقیاس مسئله‌مدار در مردان ۰/۷۱ و زنان ۰/۶۴ وجود دارد و همچنین همبستگی خرده‌مقیاس هیجان‌مدار در مردان ۰/۶۶ و زنان ۰/۶۳ و خرده‌مقیاس اجتنابی در مردان ۰/۵۳ و زنان ۰/۴۹ تأیید شد. پایایی خرده‌مقیاس‌ها برای نمونه پسران به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۸۲ و ۰/۸۵ و برای نمونه دختران ۰/۹۰، ۰/۸۵ و ۰/۸۲ گزارش شده است. در ایران، روایی همزمان با اجرای مقیاس بیلینگز و موس بررسی شد و ضریب همبستگی برای مقیاس مسئله‌مدار ۰/۶۲ و برای هیجان‌مدار ۰/۴۰ به دست آمد، اگرچه برای راهبردهای اجتنابی همبستگی معناداری مشاهده نشد. روایی سازه نیز از طریق تحلیل عاملی اکتشافی تأیید شد و عوامل مجموعاً ۵۸ درصد از واریانس کل مقیاس را تبیین کردند. پایایی کلی مقیاس با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و برای خرده‌مقیاس‌های مسئله‌مدار، هیجان‌مدار و اجتنابی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۱ و ۰/۷۹ گزارش گردید (قریشی‌راد، ۱۳۸۹).

یافته‌ها

در پژوهش حاضر ۳۰۱ دانشجو (۲۰۳ زن و ۹۸ مرد) با میانگین و انحراف استاندارد سنی به ترتیب ۲۴/۳۴ و ۵/۰۶ سال شرکت کردند. در بین شرکت کنندگان ۲۷ نفر (درصد) در مقطع کاردانی، ۱۳۳ نفر (۴۴/۲ درصد) در مقطع کارشناسی، ۱۱۹ نفر (۵۳۹/۵ درصد) در مقطع کارشناسی ارشد و ۲۲ نفر (۷/۳ درصد) در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بودند. گفتنی است که ۲۵۴ نفر (۸۴/۴ درصد) از شرکت کنندگان مجرد و ۴۷ نفر (۱۵/۶ درصد) متاهل بودند. جدول ۱ میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی بین حوزه‌های طرحواره‌های ناسازگار اولیه، حمایت اجتماعی ادراک شده، راهبردهای مقابله با استرس و اعتیاد به اینترنت را نشان می‌دهد.

جدول ۱ ضرایب همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد که بر اساس آن جهت همبستگی بین متغیرها منطبق بر انتظار و همسو با تئوری‌های حوزه پژوهش بود. همچنان که جدول ۲ نشان می‌دهد، در این پژوهش به منظور ارزیابی برقراری/عدم برقراری مفروضه نرمال بودن توزیع داده‌ها مقادیر کشیدگی و چولگی و به منظور ارزیابی مفروضه همخطی بودن عامل تورم واریانس و ضریب تحمل متغیرهای پیش بین مورد بررسی قرار گرفت.

و عالی بودند (Hu & Bentell, 1999؛ نقل از Samuel & Ball, 2013). در ایران، پایایی پرسشنامه با ضریب آلفای کرونباخ برای ۱۵ مقیاس بین ۰/۵۹ تا ۰/۸۱ محاسبه شده و طرحواره انزوای اجتماعی با بار عاملی ۰/۹۸ بیشترین روایی و معیارهای سرسختانه با بار عاملی ۰/۴۰ کمترین روایی را داشته‌اند (مهدوی و آزادی، ۱۴۰۰).

پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک شده^۳ (MSPSS): پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک شده توسط Zimet, Dahlem, Zimet & Farley (1988) ساخته شده و هدف آن سنجش میزان حمایت اجتماعی افراد است. این پرسشنامه شامل ۱۲ سوال و سه خرده‌مقیاس حمایت دوستان، حمایت خانواده و حمایت دیگران می‌باشد. نمره‌دهی بر اساس طیف هفت درجه‌ای لیکرت از ۱ = کاملاً مخالفم تا ۷ = کاملاً موافقم انجام می‌شود. نمره کل پرسشنامه از جمع نمرات ۱۲ سوال تقسیم بر تعداد آن‌ها به دست می‌آید و نمره هر زیرمقیاس نیز از جمع نمرات گویه‌های مربوطه تقسیم بر تعداد گویه‌های آن (۴) محاسبه می‌شود. حداقل و حداکثر نمره کل پرسشنامه به ترتیب ۱۲ و ۸۴ است. نمره بالاتر نشان‌دهنده حمایت اجتماعی ادراک شده بیشتر است. پایایی پرسشنامه توسط Zimet et al (1988) ۰/۷۳ گزارش شد و روایی واگرایی آن نیز از طریق همبستگی با خرده‌مقیاس‌های افسردگی و اضطراب پرسشنامه فهرست نشانه‌ای هاپکینز (HSCL) مورد تأیید قرار گرفت. بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی این ابزار در نمونه‌های ایرانی نیز نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس و سه زیرمقیاس حمایت خانواده، دوستان و دیگران به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۷، ۰/۸۳ و ۰/۸۹ بوده و ضرایب همبستگی بازآزمایی (دو نوبت با فاصله ۲ تا ۴ هفته) برای کل مقیاس و زیرمقیاس‌ها به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۸، ۰/۶۹ و ۰/۷۵ محاسبه شد. همچنین، روایی همگرا و افتراقی این پرسشنامه از طریق همبستگی با مقیاس سلامت روانی، همدلی عاطفی و عواطف مثبت و منفی تأیید شد و ضرایب همبستگی آن با بهزیستی روانشناختی ۰/۵۷، همدلی عاطفی ۰/۵۳، عاطفه مثبت ۰/۴۹ و عاطفه منفی ۰/۵۵ گزارش گردید (بشارت، ۱۳۸۶).

پرسشنامه راهبردهای مقابله با استرس^۴ (CISS-SF): پرسشنامه راهبردهای مقابله با استرس توسط Endler & Parker (2008) ارائه شده و هدف آن سنجش سبک‌های مقابله‌ای افراد در مواجهه با شرایط استرس‌زا است. این پرسشنامه شامل ۲۱ سوال و سه خرده‌مقیاس مقابله مسئله‌مدار، مقابله هیجان‌مدار و مقابله اجتنابی می‌باشد. نمره‌دهی پرسشنامه بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت از ۱ = خیلی کم تا ۵ =

فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان

جدول ۱: میانگین، انحراف استاندارد و ماتریس همبستگی متغیرهای تحقیق

۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
											-	۱. طرحواره - بریدگی / طرد
										-	۰/۶۴**	۲. طرحواره - خودگردانی / عملکرد مختل
									-	۰/۴۷**	۰/۳۹**	۳. طرحواره - دیگر جهت مندی
								-	۰/۵۲**	۰/۵۵**	۰/۵۹**	۴. طرحواره - گوش به زنگی / بازداری
							-	۰/۶۰**	۰/۵۶**	۰/۶۸**	۰/۶۲**	۵. طرحواره - محدودیت های مختل
						-	-۰/۱۵**	-۰/۱۷**	-۰/۱۰	-۰/۱۹**	-۰/۱۶**	۶. حمایت اجتماعی - حمایت خانواده
					-	۰/۳۴**	-۰/۱۷**	-۰/۰۹	-۰/۲۷**	-۰/۲۱**	-۰/۱۲*	۷. حمایت اجتماعی - حمایت دوستان
				-	۰/۳۹**	۰/۴۲**	-۰/۱۴*	-۰/۲۱**	-۰/۱۹**	-۰/۲۰**	-۰/۱۴*	۸. حمایت اجتماعی - حمایت سایرین
			-	-۰/۱۹**	-۰/۱۲*	-۰/۲۱**	۰/۳۱**	۰/۱۹**	۰/۲۴**	۰/۲۳**	۰/۲۸**	۹. مقابله با استرس - سبک اجتنابی
		-	۰/۳۶**	-۰/۳۰**	-۰/۱۷**	-۰/۲۱**	۰/۳۵**	۰/۳۳**	۰/۳۱**	۰/۳۹**	۰/۴۲**	۱۰. مقابله با استرس - سبک هیجان مداری
	-	-۰/۱۷**	۰/۰۴	۰/۲۱**	۰/۱۹**	۰/۲۰**	-۰/۳۲**	-۰/۳۱*	-۰/۱۵**	-۰/۳۱**	-۰/۲۴**	۱۱. مقابله با استرس - سبک مساله مداری
-	-۰/۳۵**	۰/۴۶**	۰/۴۳**	-۰/۲۹**	-۰/۳۷**	-۰/۲۵**	۰/۳۳**	-۰/۳۳*	۰/۲۵**	۰/۳۳**	۰/۳۱**	۱۲. اعتیاد به اینترنت
۴۷/۸۰	۲۱/۷۶	۲۰/۷۵	۱۹/۸۴	۱۰/۸۳	۱۰/۴۲	۱۲/۴۲	۲۸/۳۰	۳۷/۶۱	۳۱/۴۲	۴۷/۷۵	۶۲/۳۳	میانگین
۱۰/۹۶	۴/۶۸	۵/۴۰	۴/۰۰	۲/۳۲	۳/۵۶	۳/۵۶	۷/۲۱	۶/۹۵	۶/۸۰	۱۰/۲۳	۱۲/۶۶	انحراف استاندارد

**p<۰/۰۱ *p<۰/۰۵

جدول ۲: بررسی مفروضه های نرمال بودن و همخطی بودن

متغیر	مفروضه نرمال بودن		مفروضه همخطی بودن	
	چولگی	کشیدگی	ضریب تحمل	تورم واریانس
طرحواره - بریدگی / طرد	۰/۵۷	-۰/۶۸	۰/۴۱	۲/۴۴
طرحواره - خودگردانی / عملکرد مختل	۰/۵۲	-۰/۸۲	۰/۵۷	۱/۷۵
طرحواره - دیگر جهت مندی	۰/۰۱	-۰/۳۸	۰/۴۷	۲/۱۴
طرحواره - گوش به زنگی / بازداری	۰/۳۲	-۰/۴۴	۰/۳۷	۲/۷۲
طرحواره - محدودیت های مختل	۰/۴۸	-۰/۳۷	۰/۵۹	۱/۶۸
حمایت اجتماعی - حمایت خانواده	-۰/۲۸	-۱/۰۷	۰/۵۰	۲/۰۲
حمایت اجتماعی - حمایت دوستان	۰/۱۵	-۰/۷۵	۰/۶۹	۱/۴۴
حمایت اجتماعی - حمایت سایرین	۰/۱۶	-۰/۹۷	۰/۶۵	۱/۵۳
مقابله با استرس - سبک اجتنابی	-۰/۱۸	-۰/۰۴	۰/۷۴	۱/۳۵
مقابله با استرس - سبک هیجان مداری	-۰/۲۲	۰/۳۶	۰/۶۳	۱/۵۹
مقابله با استرس - سبک مساله مداری	۰/۴۵	-۰/۰۳	۰/۶۹	۱/۴۵
اعتیاد به اینترنت	-۰/۲۱	-۱/۲۹	-	-

تحلیل مدل

الف) مدل اندازه گیری: منطبق بر مدل شکل ۱ در پژوهش حاضر طرواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده متغیر مکنون بوده و مدل اندازه گیری پژوهش را تشکیل می دادند. در این پژوهش چنین فرض شده بود که متغیر مکنون طرحواره های ناسازگار اولیه به وسیله نشانگرهای بریدگی/طرده، خودگردانی/عملکرد مختل، دیگر جهت مندی، گوش به زنگی/بازداری و محدودیت های مختل و متغیر مکنون حمایت اجتماعی ادراک شده به وسیله نشانگرهای حمایت دوستان، حمایت خانواده و حمایت سایرین سنجیده می شود. چگونگی برازش مدل اندازه گیری با داده های گردآوری شده با استفاده از روش تحلیل عاملی تاییدی و با به کار گیری نسخه ۲۶ نرم افزار AMOS و استفاده از روش براورد بیشینه احتمال^۱ (ML) مورد ارزیابی قرار گرفت. جدول ۳ شاخص های برازندگی مدل های اندازه گیری و ساختاری را نشان می دهد.

جدول ۳: شاخص های برازش مدل های اندازه گیری و ساختاری

شاخص های برازندگی	مدل اندازه گیری		مدل ساختاری		نقطه برش
	اولیه	اصلاح شده	اولیه	اصلاح شده	-
مجذور کای ^۲	۱۰۵/۵۹	۸۷/۷۶	۱۹۷/۰۶	۱۷۷/۸۹	-
درجه آزادی مدل	۳۴	۳۳	۶۸	۶۷	کمتر از 3
χ^2/df ^۳	۳/۱۱	۲/۶۶	۲/۹۰	۲/۶۶	<۰/۹۰
GFI ^۴	۰/۹۳۵	۰/۹۴۶	۰/۹۱۸	۰/۹۲۶	<۰/۸۵۰
AGFI ^۵	۰/۸۹۵	۰/۹۱۰	۰/۸۷۴	۰/۸۸۴	<۰/۹۰
CFI ^۶	۰/۹۲۰	۰/۹۳۹	۰/۸۹۷	۰/۹۱۲	<۰/۹۰
RMSEA ^۷	۰/۰۸۴	۰/۰۷۴	۰/۰۸۰	۰/۰۷۴	>۰/۰۸۰

نشانگرها در اندازه گیری متغیرهای مکنون، چگونگی برازش مدل ساختاری با داده های گردآوری شده با استفاده از روش مدل یابی معادلات ساختاری ارزیابی شد. در مدل ساختاری فرض شده بود که طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده هم به صورت مستقیم و هم با میانجگری راهبردهای مقابله با استرس با اعتیاد به اینترنت دانشجویان رابطه دارد. ارزیابی شاخص های برازندگی حاصل از تحلیل مدل ساختاری در جدول ۳ نشان می دهد که مدل با داده های گردآوری شده برازش قابل قبول دارد. جدول ۴ ضرایب مسیر بین متغیرها را در مدل ساختاری پژوهش نشان می دهد.

جدول ۲ نشان می دهد که مقادیر کشیدگی و چولگی همه مؤلفه ها در محدوده ± 2 قرار دارد، بنابراین مفروضه نرمال بودن توزیع داده های تک متغیری برقرار بود. جدول ۱ نشان می دهد که مفروضه همخطی بودن نیز در بین داده های پژوهش حاضر برقرار است. زیرا که مقادیر ضریب تحمل متغیرهای پیش بین بزرگتر از ۰/۱ و مقادیر عامل تورم واریانس هر یک از آنها کوچکتر از ۱۰ بود.

در این پژوهش به منظور ارزیابی برقراری یا عدم برقراری مفروضه نرمال بودن توزیع چند متغیری، از تحلیل اطلاعات مربوط به «فاصله مهلنوبایس»^۵ و استفاده شد. مقادیر چولگی و کشیدگی اطلاعات مربوط به فاصله مهلنوبایس به ترتیب برابر با ۱/۲۵ و ۰/۸۳ به دست آمد. بدین ترتیب شاخص های چولگی و کشیدگی برای فاصله مهلنوبایس^۵ در محدوده ± 2 قرار داشت. بنابراین می توان گفت مفروضه نرمال بودن توزیع چند متغیری در بین داده ها برقرار بود. در نهایت بررسی نمودار پراکندگی واریانس های استاندارد شده خطاها^۶ نشان داد که مفروضه همگنی واریانس ها در بین داده های پژوهش حاضر برقرار است.

جدول ۳ نشان می دهد، همه شاخص های برازندگی حاصل از تحلیل عاملی تاییدی از برازش قابل قبول مدل اندازه گیری با داده های گردآوری شده حمایت می کند. در مدل اندازه گیری کوچکترین بار عاملی متعلق به نشانگر حمایت دوستان ($\beta=0/564$) و بزرگترین بار عاملی متعلق به نشانگر محدودیت های مختل ($\beta=0/833$) بود. بدین ترتیب بارهای عاملی همه نشانگرها بالاتر از ۰/۳۲ بوده و بنابراین همه آنها از توان لازم برای اندازه گیری متغیرهای مکنون پژوهش حاضر برخوردار بودند.

ب) مدل ساختاری: پس از اطمینان از برازش قابل قبول مدل اندازه گیری با داده های گردآوری شده و اطمینان از توان

جدول ۴: ضرایب مسیر در مدل ساختاری پژوهش

مسیر	متغیر پیش بین	b	S.E	β	p
مستقیم	حمایت اجتماعی ← مقابله هیجان مداری	-۰/۵۱۳	۰/۱۷۳	-۰/۲۶۰	۰/۰۰۱
	حمایت اجتماعی ← مقابله مساله مداری	۰/۳۲۶	۰/۱۴۳	۰/۱۹۱	۰/۰۱۵
	حمایت اجتماعی ← مقابله اجتنابی	-۰/۲۹۶	۰/۱۲۹	-۰/۲۰۳	۰/۰۱۴
	طرحواره‌های ناسازگار ← مقابله هیجان مداری	۰/۱۵۵	۰/۰۲۶	۰/۳۸۷	۰/۰۰۱
	طرحواره‌های ناسازگار ← مقابله مساله مداری	-۰/۰۹۹	۰/۰۲۶	-۰/۲۸۷	۰/۰۰۱
	طرحواره‌های ناسازگار ← مقابله اجتنابی	۰/۰۷۹	۰/۰۲۱	۰/۲۶۷	۰/۰۰۱
	مقابله هیجان مداری ← اعتیاد به اینترنت	۰/۴۳۲	۰/۱۳۶	۰/۲۱۱	۰/۰۰۱
	مقابله مساله مداری ← اعتیاد به اینترنت	-۰/۶۰۵	۰/۱۳۸	-۰/۲۵۶	۰/۰۰۱
	مقابله اجتنابی ← اعتیاد به اینترنت	۰/۸۰۹	۰/۱۵۷	۰/۲۹۳	۰/۰۰۱
	حمایت اجتماعی ← اعتیاد به اینترنت	-۰/۶۳۰	۰/۳۴۵	-۰/۱۵۷	۰/۰۴۳
	عملکرد خانواده ← اعتیاد به اینترنت	۰/۰۵۲	۰/۰۵۵	۰/۰۶۴	۰/۳۸۲
	حمایت اجتماعی ← اعتیاد به اینترنت	-۰/۶۵۸	۰/۱۹۱	-۰/۱۶۳	۰/۰۰۱
غیر مستقیم	طرحواره‌های ناسازگار ← اعتیاد به اینترنت	۰/۱۹۱	۰/۰۳۹	۰/۲۳۴	۰/۰۰۱
	حمایت اجتماعی ← اعتیاد به اینترنت	-۰/۲۸۹	۰/۳۶۰	-۰/۳۲۰	۰/۰۰۱
کل	طرحواره‌های ناسازگار ← اعتیاد به اینترنت	۰/۲۴۳	۰/۰۵۳	۰/۲۹۷	۰/۰۰۱

ادراک شده ($\beta = -0.163, p = 0.001$) با اعتیاد به اینترنت معنادار بود. با توجه به این که در مدل پژوهش سه میانجی (سبک های مقابله هیجان مدار، مسئله مدار و اجتنابی) وجود داشت. به همین دلیل به منظور تعیین معناداری یا عدم معناداری نقش میانجیگر هر یک از سه متغیر میانجی از فرمول بارون و کنی^{۱۳} (۱۹۸۶، به نقل از Mallinckrodt et al, 2006) استفاده شد. جدول ۵ نقش میانجیگر سبک های مقابله ای در تبیین رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده با اعتیاد به اینترنت را نشان می دهد.

جدول ۴ نشان می دهد، ضریب مسیر کل (مجموع ضرایب مسیر مستقیم و غیر مستقیم) بین طرحواره های ناسازگار اولیه با اعتیاد به اینترنت ($\beta = 0.297, p = 0.001$) مثبت و ضریب مسیر کل بین حمایت اجتماعی با اعتیاد به اینترنت ($\beta = -0.320, p = 0.001$) منفی و معنادار است. ضریب مسیر بین سبک های مقابله اجتنابی ($p = 0.001$) و هیجان مدار ($\beta = 0.211, p = 0.001$) با اعتیاد به اینترنت مثبت و ضریب مسیر بین سبک مقابله مسئله مداری با اعتیاد به اینترنت ($\beta = -0.256, p = 0.001$) منفی و معنادار بود. منطق بر نتایج جدول ۴ ضریب مسیر غیر مستقیم بین طرحواره های ناسازگار اولیه ($\beta = 0.234, p = 0.001$) و حمایت اجتماعی

جدول ۵: نقش میانجیگر سبک های مقابله ای در تبیین رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده با اعتیاد به اینترنت

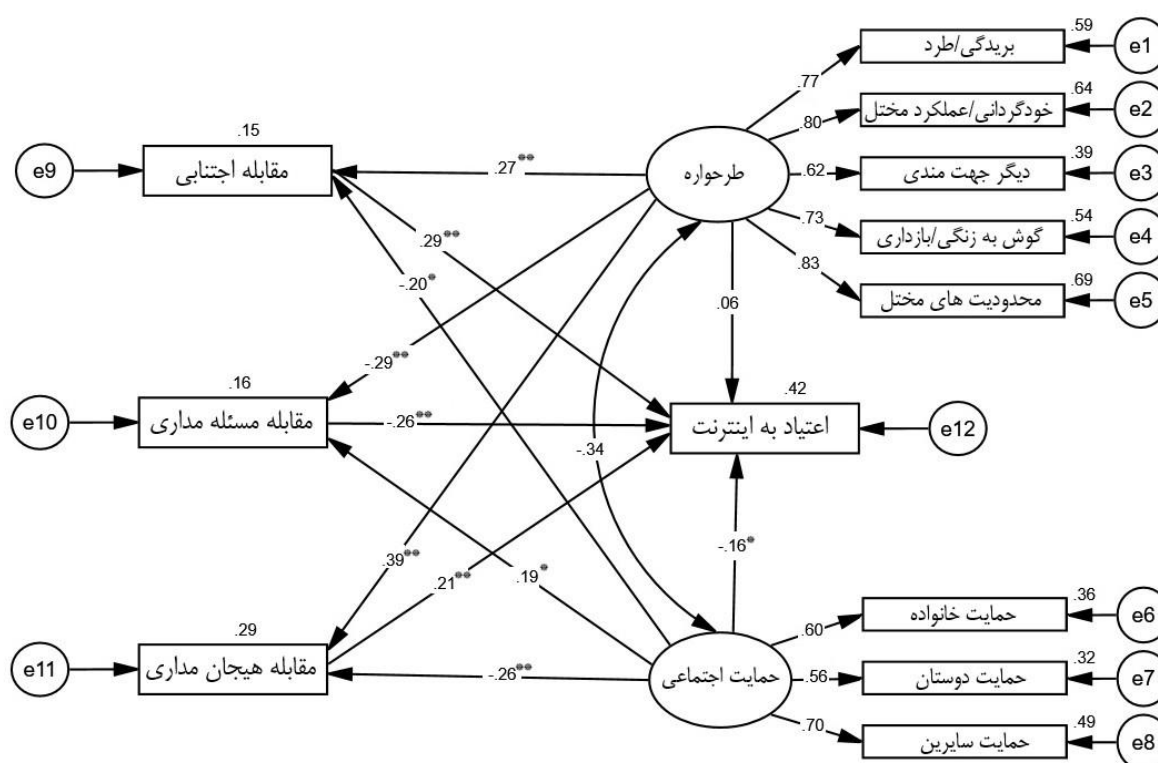
مسیرها	a*b	β	SE	z	p
حمایت اجتماعی ← مقابله اجتنابی ← اعتیاد به اینترنت	-۰/۲۴۰	-۰/۰۵۸	۰/۱۰۶	-۲/۲۶	۰/۰۲۲
حمایت اجتماعی ← مقابله هیجان مداری ← اعتیاد به اینترنت	-۰/۲۱۹	-۰/۰۵۵	۰/۰۹۸	-۲/۲۳	۰/۰۲۶
حمایت اجتماعی ← مقابله مساله مداری ← اعتیاد به اینترنت	-۰/۱۹۸	-۰/۰۴۹	۰/۰۹۶	-۲/۰۶	۰/۰۳۹
طرحواره‌های ناسازگار ← مقابله اجتنابی ← اعتیاد به اینترنت	۰/۰۶۵	۰/۰۷۸	۰/۰۲۳	۲/۸۲	۰/۰۰۴
طرحواره‌های ناسازگار ← مقابله هیجان مداری ← اعتیاد به اینترنت	۰/۰۶۲	۰/۰۸۲	۰/۰۱۹	۳/۲۶	۰/۰۰۱
طرحواره‌های ناسازگار ← مقابله مساله مداری ← اعتیاد به اینترنت	۰/۰۶۰	۰/۰۷۵	۰/۰۲۲	۲/۷۳	۰/۰۰۶

$\beta = 0.075, p = 0.001$)، هیجان مداری ($\beta = 0.082, p = 0.001$) و سبک اجتنابی ($\beta = 0.078, p = 0.001$) مثبت و معنادار است. همچنین استفاده از فرمول بارون و کنی نشان داد که ضریب مسیر غیر

منطقی بر نتایج جدول ۵ استفاده از فرمول بارون و کنی نشان داد که ضریب مسیر غیر مستقیم بین طرحواره های ناسازگار اولیه با اعتیاد به اینترنت از طریق سبک مقابله مسئله مداری ($p = 0.001$)

ضریب همبستگی کمتر از $0/3$ کوچک، $0/3$ تا $0/5$ متوسط و بزرگتر از $0/5$ بزرگ محسوب می‌شود (کوهن، ۱۹۸۸). بررسی مسیرها نشان داد که بخشی از این واریانس از مسیرهای مستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک‌شده به اعتیاد حاصل می‌شود و بخشی دیگر از مسیرهای غیرمستقیم میانجی سبک‌های مقابله (هیجان‌مداری، مسئله‌مداری و اجتنابی) ناشی می‌گردد. این یافته‌ها تأکید می‌کنند که این یافته‌ها تأکید می‌کنند که سبک‌های مقابله نقش میانجی کلیدی دارند و مسیر تأثیر عوامل درونی و بیرونی بر اعتیاد به اینترنت را مشخص می‌کنند. در ادامه شکل ۱ پارامترهای استاندارد در مدل ساختاری پژوهش را نشان می‌دهد.

مستقیم بین حمایت اجتماعی ادراک‌شده با اعتیاد به اینترنت از طریق سبک مقابله مسئله‌مداری ($\beta = -0/149, p = 0/001$)، هیجان‌مداری ($\beta = -0/055, p = 0/001$) و سبک اجتنابی ($\beta = -0/058, p = 0/001$) منفی و معنادار است. بدین ترتیب چنین نتیجه‌گیری شد که هر سه سبک مقابله با استرس رابطه بین حمایت اجتماعی ادراک‌شده و اعتیاد به اینترنت را به صورت منفی و رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و اعتیاد به اینترنت را به صورت مثبت و معنادار در دانشجویان میانجی‌گری می‌کند. همچنین مدل ساختاری حاضر توانست 42% از واریانس اعتیاد به اینترنت دانشجویان را تبیین کند، که نشان‌دهنده قدرت نسبتاً بالایی مدل در توضیح رفتار اعتیادی است. کوهن معتقد است

شکل ۱: پارامترهای استاندارد در مدل ساختاری پژوهش

شکل ۱ نشان می‌دهد که مجموع مجذور همبستگی‌های چندگانه برای متغیر اعتیاد به اینترنت برابر با $0/42$ به دست آمده است. این یافته بیانگر آن است که طرحواره‌های ناسازگار اولیه، حمایت اجتماعی ادراک‌شده و راهبردهای مقابله با استرس در مجموع 42% درصد از واریانس اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان تبیین می‌کند.

شکل ۱ نشان می‌دهد که مجموع مجذور همبستگی‌های چندگانه برای متغیر اعتیاد به اینترنت برابر با $0/42$ به دست آمده است. این یافته بیانگر آن است که طرحواره‌های ناسازگار اولیه، حمایت اجتماعی ادراک‌شده و راهبردهای مقابله با استرس در مجموع 42% درصد از واریانس اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان تبیین می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

در بخش اول نتایج حاصل از پژوهش حاضر، که بر اساس مدل‌سازی معادلات ساختاری به دست آمده، نشان می‌دهد که

در بخش طرحواره‌های ناسازگار اولیه، همسویی نتایج به دست آمده با مطالعاتی چون Senol-Durak & Durak (2017); Salari Moghaddam, Ebrahimi Moghaddam & Pirani, (2024); Ikeda, E., Takahashi, K., Muranaka, Ikeda (2022) & Baba کاملاً مشهود است. نظریه یادگیری

اجتماعی (Bandura, 1977) تاکید دارد که رفتارهای اعتیادی از طریق فرایندهای یادگیری مشاهده‌ای و تقویت‌های محیطی شکل می‌گیرند؛ بدین معنی که فرد در جریان تعاملات اجتماعی، یاد می‌گیرد که اعتیاد به اینترنت ممکن است به کاهش استرس و افزایش رضایت فوری منجر شود، که این امر تقویت‌کننده حفظ این رفتار است. همچنین، مدل استرس-آسیب‌پذیری (Zubin & Spring, 1977) توضیح می‌دهد که آسیب‌پذیری‌های روانشناختی، مانند طرحواره‌های ناسازگار اولیه، در مواجهه با استرس‌های محیطی و روانی می‌توانند منجر به بروز اختلالات رفتاری مانند اعتیاد شوند. به‌طور کلی، تبیین نظری این یافته‌ها در چارچوب روان‌شناسی شناختی-رفتاری و نظریه طرحواره‌ها (Yang, 1998) امکان‌پذیر است. طرحواره‌های ناسازگار اولیه، به عنوان چارچوب‌های شناختی و هیجانی عمیقی که در سال‌های اولیه زندگی شکل می‌گیرند، نوعی آسیب‌پذیری پایدار در برابر استرس و ناکامی ایجاد می‌کنند. این طرحواره‌ها، شامل باورهای منفی و کلیشه‌ای درباره خود و دنیا، منجر به ارزیابی‌های شناختی نادرست از موقعیت‌های استرس‌زا می‌شوند و توانایی فرد در تنظیم هیجان‌ها را کاهش می‌دهند. در چنین شرایطی، فرد برای کاهش پریشانی روان‌شناختی به سمت راهبردهای مقابله‌ای ناکارآمد سوق داده می‌شود. استفاده از اینترنت در این شرایط، به ویژه به صورت افراطی، به عنوان یک مکانیسم فرار از واقعیت و اجتناب از هیجان‌های منفی عمل می‌کند. برای مثال، فردی با طرحواره «نقص و شرم» ممکن است از تعاملات اجتماعی در دنیای واقعی اجتناب کند و به فضای مجازی پناه ببرد، جایی که احساس امنیت و گمنامی بیشتری دارد. این رفتار، هرچند در کوتاه‌مدت باعث کاهش تنش می‌شود، اما در بلندمدت به یک الگوی رفتاری ثابت تبدیل شده و چرخه معیوب طرحواره-مقابله-اعتیاد را تقویت می‌کند. مکانیسم‌های واسطه‌ای نقش کلیدی در این فرآیند ایفا می‌کنند. سبک مقابله هیجان‌مدار با هدف کاهش فوری ناراحتی هیجانی، می‌تواند فرد را به سمت فعالیت‌هایی چون بازی‌های آنلاین، مرور بی‌هدف شبکه‌های اجتماعی یا فرو رفتن در دنیای مجازی سوق دهد. در این حالت، اینترنت به عنوان یک عامل حواس‌پرتی عمل می‌کند که به فرد اجازه می‌دهد از هیجان‌های ناخوشایند خود فرار کند. به همین ترتیب، سبک مقابله اجتنابی به صورت مستقیم فرد را از مواجهه با مشکلات و استرس‌های واقعی باز می‌دارد و او را به دنیای مجازی می‌کشاند. این فرآیند، خود باعث کاهش مهارت‌های حل مسئله و افزایش وابستگی به اینترنت به عنوان راهکاری برای مقابله با چالش‌های زندگی می‌شود. هرچند سبک مقابله مسئله‌مدار به طور ذاتی به حل مشکل کمک می‌کند، اما در

افرادی با طرحواره‌های ناسازگار، ممکن است به دلیل فقدان مهارت‌های لازم برای حل مسئله به صورت ناکارآمد مورد استفاده قرار گیرد یا اساساً به ندرت انتخاب شود، که در نتیجه فرد را به سمت راهبردهای ناکارآمدتر سوق می‌دهد. برای مثال، پژوهش Salari Moghaddam et al (2024) نقش حیاتی سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد را به عنوان واسطه‌ای میان طرحواره‌ها و سازگاری روان‌شناختی تأیید کرده است. این هم‌راستایی نشان می‌دهد که الگوهای شناختی بنیادین فرد، به جای اینکه به صورت مستقیم بر رفتار اعتیادی تأثیر بگذارند، از طریق تأثیر بر نحوه واکنش فرد به استرس، مسیر منتهی به اعتیاد را تسهیل می‌کنند. به عبارت دیگر، طرحواره‌ها فرد را مستعد استفاده از راهبردهای مقابله‌ای ناسازگار می‌کنند، که این راهبردها خود به عنوان عامل اصلی در بروز رفتارهای مشکل‌زا، از جمله اعتیاد به اینترنت، عمل می‌نمایند. به طور خاص، یافته‌های Senol-Durak & Durak (2017) نیز بر نقش سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد مانند اجتناب در پیش‌بینی استفاده مشکل‌زا از اینترنت تأکید کرده‌اند که این موضوع کاملاً با مدل پژوهش حاضر هم‌هنگ است. همچنین، مطالعه Ikeda et al (2022) نیز شواهدی تجربی ارائه داده که نشان می‌دهد سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد، پیش‌بینی‌کننده‌ای مهم برای گرایش به اعتیاد اینترنتی در میان دانشجویان هستند. در نهایت، تأکید بر چارچوب روانشناسی شناختی-رفتاری (Yang, 1994) و نظریه‌های یادگیری اجتماعی و استرس-آسیب‌پذیری، باعث تقویت پایه علمی پژوهش شده است و نشان می‌دهد که مدیریت اعتیاد به اینترنت نیازمند ورود به لایه‌های شناختی و هیجانی عمیق فرد و حوزه‌های ذهنی مقابله با استرس است. لذا، مداخلات تخصصی باید فراتر از رفتارهای سطحی باشند و به اصلاح طرحواره‌ها و آموزش راهبردهای مقابله‌ای سازگار بپردازند تا اثربخشی درمان افزایش یابد و پیشگیری پایدار فراهم شود.

در بخش دیگر نتایج حاصل از پژوهش حاضر، نشان می‌دهد که حمایت اجتماعی ادراک‌شده به صورت غیرمستقیم و از طریق سبک‌های مقابله‌ای سه‌گانه (مسئله‌مدار، هیجان‌مدار و اجتنابی) با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان رابطه منفی و معناداری دارد. این بدان معناست که حمایت اجتماعی ادراک‌شده از طریق تشویق افراد به استفاده از سبک‌های مقابله‌ای سازگارانه و یا کاهش تمایل به استفاده از سبک‌های ناکارآمد، بر رفتار اعتیادی تأثیر می‌گذارد. این نتیجه با بدنه قابل توجهی از تحقیقات پیشین، از جمله پژوهش‌های Çevik & Yildiz, (2017); Taleghaninejad, Davari & Lotfikashani (2019); Lu, Zhang & Zhang (2023)، همسویی کامل دارد که همگی بر

می‌نمایند. این میانجی‌گری، بازتابی از فرآیندهای پیچیده تنظیم شناختی-هیجانی است که در آن انتخاب و به‌کارگیری سبک مقابله، مسیر تأثیر منابع بیرونی را بر نتایج رفتاری تعیین می‌کند (MUTLU & ÇETİNGÖK, 2023). این هم‌راستایی تأییدی بر این مفهوم است که حمایت اجتماعی یک منبع روان‌شناختی بیرونی است که برای اثربخشی کامل، نیاز به فعال‌سازی و به‌کارگیری توسط فرآیندهای درونی فرد (یعنی سبک‌های مقابله‌ای) دارد. در همین راستا، یافته‌های Taleghaninejad et al., (2019) نیز نشان داد که سبک‌های مقابله‌ای نقش کلیدی در پیوند میان حمایت اجتماعی و رفتارهای اعتیادی ایفا می‌کنند. به طور خاص، Al-Gamal, (2016) و Alzayyat & Ahmad (2016) نیز نشان دادند که حتی در صورت وجود حمایت اجتماعی، سبک‌های مقابله هیجان‌محور و اجتنابی می‌توانند تأثیرات حمایتی را تضعیف کرده و احتمال اعتیاد اینترنتی را افزایش دهند. این یافته‌ها نشان‌دهنده نقش فیلترگونه سبک‌های مقابله‌ای در تعیین کیفیت و اثربخشی حمایت اجتماعی در جلوگیری از اعتیاد است و بازتابی از فرآیندهای پیچیده تنظیم شناختی-هیجانی میان منابع بیرونی و نتایج رفتاری است. پیامدهای این مدل برای مداخلات روانشناختی حائز اهمیت است؛ برنامه‌های پیشگیری و درمان اعتیاد به اینترنت باید علاوه بر افزایش حمایت اجتماعی، بر آموزش و تقویت راهبردهای مقابله‌ای سازگارانه تمرکز کنند تا چرخه معیوب استرس-فرار-اعتیاد شکسته شود و بهبود کیفیت روانی و رفتاری دانشجویان فراهم گردد.

این پژوهش با محدودیت‌هایی چون نمونه آماری محدود به یک دانشگاه، استفاده از روش خودگزارش‌دهی و احتمال سوگیری در پاسخ‌ها مواجه بود. شرایط ناهمگون پاسخ‌دهی و تعداد زیاد سؤالات پرسشنامه نیز ممکن است بر دقت نتایج تأثیر گذاشته باشد. علاوه بر این، ماهیت مقطعی پژوهش، مانع از اثبات قطعی روابط علی و معلولی می‌شود. مدل ارائه شده شامل طرحواره‌های ناسازگار اولیه، حمایت اجتماعی ادراک‌شده و راهبردهای مقابله‌ای است. برخی متغیرهای شناخته شده مانند افسردگی، اضطراب، تکانشگری، جنسیت و وضعیت اقتصادی-اجتماعی در مدل لحاظ نشده‌اند. عدم کنترل این متغیرها ممکن است موجب کمی تورم در برآورد مسیرها شود؛ بنابراین نتایج باید با احتیاط تفسیر شوند. همچنین، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده از نمونه‌های متنوع‌تر و بزرگ‌تری استفاده شود و برای جمع‌آوری داده‌ها از روش‌های ترکیبی مانند مصاحبه و مشاهده نیز بهره گرفته شود. انجام مطالعات طولی برای بررسی دقیق‌تر روابط علی، و همچنین تحلیل نقش متغیرهای جدید و تفاوت‌های فرهنگی و جنسیتی در مدل، می‌تواند به درک جامع‌تری از این

نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای در انتقال اثرات حمایتی منابع بیرونی تأکید کرده‌اند. همسویی یافته‌ها با مطالعات پیشین به درک عمیق‌تر سازوکار این رابطه کمک می‌کند. برای نمونه، پژوهش Çevik & Yildiz, (2017) در میان نوجوانان نشان داد که حمایت اجتماعی از طریق سبک‌های مقابله‌ای مؤثر، به ویژه مقابله مسئله‌محور، منجر به کاهش اعتیاد به اینترنت می‌شود. این یافته، به صورت دقیق مدل حاضر را تأیید می‌کند که بر اهمیت کیفیت سبک مقابله در استفاده بهینه از حمایت اجتماعی تأکید دارد. تبیین نظری این یافته‌ها بر اساس نظریه‌های روان‌شناختی استرس و مقابله (Lazarus, 1984) و نظریه تنظیم هیجان گراس (۱۹۹۸) امکان‌پذیر است. بر اساس نظریه لازاروس و فالکمن، استرس فرآیندی شناختی-تعاملی است که در آن نحوه ارزیابی فرد از موقعیت‌های استرس‌زا نقش تعیین‌کننده دارد. مقابله شامل کوشش‌های شناختی و رفتاری فرد برای مدیریت یا کاهش استرس است که به دو سبک عمده مسئله‌مدار و هیجان‌مدار تقسیم می‌شود. حمایت اجتماعی، به عنوان منبعی بیرونی، به کاهش بار روانی کمک می‌کند ولی بهره‌برداری مؤثر از آن در گرو سبک مقابله فرد است. حمایت اجتماعی به عنوان یک منبع بیرونی، با فراهم آوردن کمک‌های عاطفی، اطلاعاتی و ابزاری، می‌تواند بار روانی ناشی از استرس را کاهش دهد و به فرد در مواجهه با چالش‌ها کمک کند (Rosales-Ricardo, Rizzo-Chunga, Mocha-Bonilla & Ferreira, 2021). اما تأثیر محافظتی این حمایت، مشروط به این است که فرد بتواند به صورت کارآمد از آن بهره‌برداری کند. این بهره‌برداری کارآمد، در چارچوب سبک‌های مقابله‌ای سازگارانه، به ویژه سبک مسئله‌مدار، محقق می‌شود. فردی که از حمایت اجتماعی برخوردار است و از سبک مقابله مسئله‌مدار استفاده می‌کند، می‌تواند از این منابع برای یافتن راه‌حل‌های عملی برای مشکلات خود بهره‌برد و به جای فرار از واقعیت، با آن روبه‌رو شود. این فرآیند، نیاز به رفتارهای فرارگونه مانند استفاده افراطی از اینترنت را کاهش می‌دهد. در مقابل، اگر فردی از حمایت اجتماعی برخوردار باشد اما سبک مقابله او هیجان‌مدار یا اجتنابی باشد، تأثیرات محافظتی حمایت اجتماعی کاهش می‌یابد. در این شرایط، فرد به جای استفاده از حمایت دریافتی برای حل مشکل، ممکن است به آن به عنوان یک عامل حواس‌پرتی یا راهی برای سرکوب هیجانات منفی نگاه کند. استفاده از اینترنت به عنوان راهی برای فرار از هیجان‌های ناخوشایند، می‌تواند به مرور به یک الگوی رفتاری ثابت تبدیل شود. این مکانیسم نشان می‌دهد که سبک‌های مقابله‌ای به عنوان یک فیلتر عمل می‌کنند که کیفیت و اثربخشی حمایت اجتماعی را در کاهش استرس و پیشگیری از اعتیاد تعدیل

11. Comparative Fit Index	CFI.۱۱
12. Root Mean Square Error of Approximation	RMSEA. ۱۲
13. Baron and Kenny	۱۳. بارون و کنی

منابع فارسی

- امیری، سهراب. (۱۳۹۷). اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه کوتاه پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت یانگ. ریش روانشناسی، ۷ (۱)، ۶۵-۹۲. <http://frooyesh.ir/article-fa.html>
- بشارت، محمد علی. (۱۳۸۶). ویژگی‌های روانسنجی و ساختار عاملی مقیاس چندبعدی حمایت اجتماعی ادراک شده. گزارش پژوهشی، دانشگاه تهران.
- رستمی ترزق، مریم، محمودی نیا، سعید، بهرامی، م.، و رستمی ترزق، محدثه. (۱۴۰۴). پیش‌بینی اعتیاد دانش‌آموزان به شبکه‌های اجتماعی براساس اهمال‌کاری تحصیلی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با در نظر گرفتن نقش میانجیگری ناگویی خلقی. نوآوری‌های آموزشی، ۲۴ (۱)، ۲۵-۴۶. <https://doi.org/10.22034/jei.10.22034>
- قریشی راد، فخر السادات. (۱۳۸۹). اعتباریابی مقیاس مقابله با موقعیت‌های استرس‌زای اندلر و پارکر. مجله علوم رفتاری، ۴ (۱)، ۷-۱۱. <https://www.sid.ir/paper/fa129658>
- مرادی، محمد، و مرادی، معصومه. (۱۴۰۱). رابطه هوش هیجانی و حمایت اجتماعی ادراک شده با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. اولین همایش ملی روانشناسی خانواده و کودک. کرمانشاه. <https://civilica.com/doc/1524466>
- مهدوی، سمیه، و آزادی، مهران. (۱۴۰۰). هنجاریابی پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار یانگ در بین دانشجویان شهر تهران. اندازه‌گیری تربیتی، ۱۲ (۴۵)، ۱۴۳-۱۴۵. <https://doi.org/10.22054/jem.10.22054>

فهرست منابع

- Al-Gamal, E., Alzayyat, A., & Ahmad, M. M. (2016). Prevalence of Internet addiction and its association with psychological distress and coping strategies among university students in Jordan. *Perspectives in psychiatric care*, 52(1), 49-61. <https://doi.org/10.1111/ppc.12102>
- Amiri, S. (2018). Validation of the psychometric properties of the short version of Young's Internet Addiction Questionnaire. *Rooyesh-e-Ravanshenasi (Journal of Psychology)*, 7(1), 65-92. [Persian]
- Besharat, M. A. (2007). Psychometric properties and factor structure of the

پدیده منجر شود. با توجه به نتایج، پیشنهاد‌های کاربردی برای دانشگاه‌ها شامل اجرای برنامه‌های جامع سلامت روان است. این برنامه‌ها می‌تواند شامل غربالگری زود هنگام دانشجویان، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای تقویت مهارت‌های مقابله‌ای و استفاده از رویکردهای درمانی مانند طرح‌واره‌درمانی و شناخت‌درمانی در مراکز مشاوره باشد. همچنین، ایجاد شبکه‌های حمایت اجتماعی و تولید محتوای آموزشی برای افزایش آگاهی دانشجویان می‌تواند به پیشگیری و درمان اعتیاد به اینترنت کمک کند. در آخر، این یافته‌ها تأکید می‌کنند که سبک‌های مقابله، به عنوان یک واسطه کلیدی، مسیر تأثیر عوامل درونی و بیرونی بر رفتارهای اعتیادی را تعیین می‌کنند و بنابراین، تمرکز بر تقویت مهارت‌های مقابله‌ای سازگار در دانشجویان برای پیشگیری و درمان اعتیاد به اینترنت ضروری است.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت‌کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

واژه نامه

1. Internet Addiction Test	۱. پرسشنامه اعتیاد به اینترنت
2. Young Schema Questionnaire Short Form	۲. پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه
3. Multidimensional Scale of Perceived Social Support	۳. پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک شده
4. Coping Inventory For Stressful Situations	۴. پرسشنامه راهبردهای مقابله با استرس
5. Mahalanobis distance (D)	۵. فاصله مهلنوبیس
6. standardized residuals	۶. واریانس‌های استاندارد شده خطا
7. Chi-Square	۷. Chi-Square
8. normed chi-square	۸. χ^2/df
9. Goodness Fit Index	۹. GFI
10. Adjusted Goodness Fit Index	۱۰. AGFI

- meta-analysis. *Current Opinion in Psychiatry*, 38(3), 182-199.
- Lu, X., Zhang, M., & Zhang, J. (2023). The relationship between social support and Internet addiction among Chinese college freshmen: A mediated moderation model. *Frontiers in Psychology*, 13, 1031566.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1031566>
- Mahdavi, S., & Azadi, M. (2021). Norming of Young's early maladaptive schema questionnaire among university students in Tehran. *Educational Measurement (JEM)*, 12(45), 145-163.
<https://doi.org/10.22054/jem.2022.58601.2> 142[Persian]
- Moradi, M., & Moradi, M. (2022). The relationship between emotional intelligence and perceived social support with internet addiction in adolescents. In *The first national conference on family and child psychology*. Kermanshah, Iran. [Persian]
- Moradi, M., & Moradi, M. (2022). The relationship between emotional intelligence and perceived social support with internet addiction in adolescents. Paper presented at The First National Conference on Family and Child Psychology, Kermanshah, Iran. [Persian]
- MUTLU, M., & ÇETİNGÖK, S. (2023). Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı, Psikososyal Değişkenler ve Algılanan Sosyal Destek. *Namık Kemal Medical Journal*.
<https://doi.org/10.4274/nkmj.galenos.2023.18894>
- Nair, A. A., Bhatia, A. K., Kumar AV, D., Pothakani, M. Y., & Benedict, D. S. M. (2024). Exploring the Perceived Social Support Among College Students. *Mohamed Yousuf and Benedict, Sunil Maria, Exploring the Perceived Social Support Among College Students*. (January 15, 2024).
<https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4722943>
- Nowak, M., Rachubińska, K., Starczewska, M., & Grochans, E. (2022). Seeking relationships between Internet addiction and depressiveness, daytime sleepiness, as Multidimensional Scale of Perceived Social Support [Research report]. University of Tehran. [Persian]
- Çevik, G. B., & Yildiz, M. A. (2017). The Roles of Perceived Social Support, Coping, and Loneliness in Predicting Internet Addiction in Adolescents. *Journal of Education and Practice*, 8(12), 64-73.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences (second ed)*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Ghoreyshi Rad, F. S. (2010). Validation of the Endler & Parker coping inventory for stressful situations. *Journal of Behavioral Sciences*, 4(1), 1-7. [Persian]
- González-González, D. M., Guerrero-Vásquez, L. F., & Quito-Calle, J. V. (2025). Coping strategies and their sociodemographic correlates: an analysis of Ecuatorian university student behavior. In *Frontiers in Education* (Vol. 10, p. 1565149). Frontiers Media SA.
<https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1565149>
- Ikeda, E., Takahashi, K., Muranaka, Y., Ikeda, H., & Baba, H. (2022). Predicting future internet addiction using stress-coping strategies at admission among undergraduate students: A risk-factor analysis. *Psychiatry & Clinical Neurosciences*, 76(4).
https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Aagcd%3A13%3A15705661/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Aagcd%3A156131106&crl=c&link_origin=scholar.google.com
- Karaer, Y., & Akdemir, D. (2019). Parenting styles, perceived social support and emotion regulation in adolescents with internet addiction. *Comprehensive psychiatry*, 92, 22-27.
<https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2019.03.003>
- Lazarus, R. S. (1984). *Stress, appraisal, and coping* (Vol. 445). Springer.
- Liu, X., Gui, Z., Chen, Z. M., Feng, Y., Wu, X. D., Su, Z., ... & Xiang, Y. T. (2025). Global prevalence of internet addiction among university students: a systematic review and

- in Students: The Mediating Role of Coping Strategies. *KMAN Counseling & Psychology Nexus*, 2(1), 191-199. <https://doi.org/10.61838/kman.psynexus.2.1.26>
- Samuel, D. B., & Ball, S. A. (2013). The factor structure and concurrent validity of the Early Maladaptive Schema Questionnaire: Research version. *Cognitive therapy and research*, 37(1), 150-159. <https://doi.org/10.1007/s10608-012-9439-6>
- Senol-Durak, E., & Durak, M. (2017). Cognitions about problematic internet use: The importance of negative cognitive stress appraisals and maladaptive coping strategies. *Current Psychology*, 36(2), 350-357. <https://doi.org/10.1007/s12144-016-9424-4>
- Taleghaninejad, M., Davari, R., & Lotfikashani, F. (2019). Prediction of substance abuse tendency and Internet addiction based on perceived social support and stress coping styles by mediating emotional intelligence. *Social Psychology Research*, 9(35), 107-125. https://www.socialpsychology.ir/article_102050_en.html
- Xie, C. S., & Kim, Y. (2022). Post-traumatic growth during COVID-19: The role of perceived social support, personality, and coping strategies. In *Healthcare* (Vol. 10, No. 2, p. 224). MDPI. <https://doi.org/10.3390/healthcare10020224>
- Yang, Z., Ji, L. J., Yang, Y., Wang, Y., Zhu, L., & Cai, H. (2021). Meaning making helps cope with COVID-19: A longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 174, 110670. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110670>
- Young, K. S. (1996). Psychology of computer use: XL. Addictive use of the Internet: a case that breaks the stereotype. *Psychological reports*, 79(3), 899-902. <https://doi.org/10.2466/pr0.1996.79.3.899>
- Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & well as perceived social support in young adults. European Review for Medical & Pharmacological Sciences*, 26(4).
- Osiesi, M. P., Fajobi, O. O., Adegboyega, S. M., Fadiya, A. A., Akinola, O. T., Ajimuse, M. S., ... & Grion, V. (2025). Internet Addiction and Academic Fatigue, Engagement, and Performance among Undergraduates in Southwestern Universities in Nigeria. *Higher Learning Research Communications*, 15(1), n1. <https://doi.org/10.18870/hlrc.v15i1.1552>
- Ostovar, S., Bagheri, R., Griffiths, M. D., & Mohd Hashima, I. H. (2021). Internet addiction and maladaptive schemas: The potential role of disconnection/rejection and impaired autonomy/performance. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 28(6), 1509-1524. <https://doi.org/10.1002/cpp.2581>
- Rosales-Ricardo, Y., Rizzo-Chunga, F., Mocha-Bonilla, J., & Ferreira, J. P. (2021). Prevalence of burnout syndrome in university students: A systematic review. *Salud mental*, 44(2), 91-102. <https://doi.org/10.17711/sm.0185-3325.2021.013>
- Rostami Tarzanaq, M., Mahmoudinia, S., Bahrami, M., & Rostami Tarzanaq, M. (2025). Predicting students' addiction to social networks based on academic procrastination and early maladaptive schemas with the mediating role of alexithymia. *Innovations in Education*, 24(1), 25-46. <https://doi.org/10.22034/jei.2025.421618.2778>[Persian]
- Ruiz-Camacho, C., Gozalo, M., & Sánchez Casado, I. (2025). The Mediating Role of Active Coping Strategies in the Relationship Between Academic Stressors and Stress Responses Among University Students. In *Healthcare* (Vol. 13, No. 14, p. 1674). MDPI. <https://www.mdpi.com/2227-9032/13/14/1674>
- Salari Moghaddam, L. ., Ebrahimi Moghaddam, H., & Pirani, Z. . (2024). Structural Model Explanation of the Relationship Between Early Maladaptive Schemas and Adaptation

- 28305-28292.
<https://doi.org/10.1007/s12144-024-06448-w>
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*, 52(1), 30-41.
https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5201_2
- behavior*, 1(3), 237-244.
<https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.237>
- Zhang, M., Meng, S. Q., Hasan, A. J., Han, Y., Han, S., Li, B., ... & Zhang, Y. (2024a). Network meta-analysis of the effectiveness of different interventions for internet addiction in college students. *Journal of Affective Disorders*, 363, 26-38.
<https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.07.032>
- Zhang, Y., Wu, W., Gu, S., Cui, L., & Wang, Y. (2024 b). Longitudinal relationships between perceived social support and social behaviors in preadolescence and early adolescence: the mediating role of social self-concept. *Current Psychology*, 45(35):